

ZARZĄDZENIE NR. 3/1/2023

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

w Lublinie

z dnia 8 marca 2023 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Suśle Wzgórza”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.),

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 1 roku zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Suśle Wzgórza”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

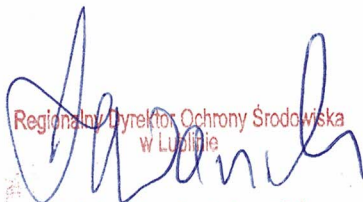
- 1) identyfikację oraz ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków określonych w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określonych w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Traci moc zarządzenie Nr 4/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 8 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Suśle Wzgórza”.

§ 5. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

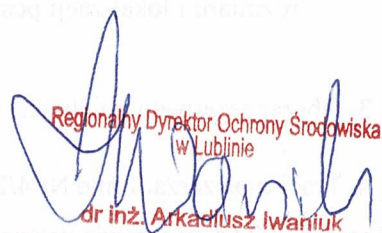
§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3141/2023
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Lublinie
z dnia ...8... marca 2023 r.

Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków

Lp.	Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Pogarszanie się warunków siedliskowych dla populacji susłów perełkowanych spowodowane sukcesją roślinności zielnej, drzew i krzewów oraz zalewaniem północnej części rezerwatu na skutek działalności bobrów europejskich.	Poprawa warunków siedliskowych poprzez utrzymanie użytkowania kośno-pastwiskowego siedliska oraz wykonanie prac niwelujących niekorzystne skutki działalności bobrów europejskich na obszarze rezerwatu.
2.	Przegęszczenie części miejscowej kolonii susłów perełkowanych prowadzące do znacznego ograniczenia areałów osobniczych, a następnie do ograniczenia płodności, co przy nasileniu tego zjawiska może powodować całkowite zahamowanie rozrodu.	Zmniejszenie przegęszczenia poprzez odłowienie i przesiedlenie części osobników.
3.	Nadmierny wzrost liczebności lokalnej populacji lisów zagrażający kolonii zwartej susła perełkowego.	Redukcja liczebności lokalnej populacji lisów.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 311/2023
 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
 w Lublinie
 z dnia 8 marca 2023 r.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Wypas krów lub innych kopytnych zwierząt gospodarskich (owce, konie, kozy) na wybranych powierzchniach w obrębie rezerwatu w terminie od około 15 maja do około 31 sierpnia, w zależności od zasobności murawy pastwiskowej.	do 16 ha	Gmina: Dołhobyczów obręb: Chochłów działka o nr ewid. 89
	W zależności od intensywności prowadzonego wypasu dwu lub trzykrotne koszenie lub dokaszanie roślinności zielnej w okresie od 1 maja do 15 października, ze zgrabieniem, zebraniem i wywiezieniem skoszonej biomasy poza obręb rezerwatu.	do 16 ha w zależności od powierzchni prowadzonego wypasu	Gmina: Dołhobyczów obręb: Chochłów działka o nr ewid. 89
	Rozbiórka tam i żeremi wybudowanych przez bobry europejskie. Rozbiórkę tam i żeremi należy wykonywać w terminie: od 1 marca do 15 kwietnia albo od 1 sierpnia do 31 października. Udrażnianie rowu melioracyjnego. Usuwanie odrostów drzew i krzewów porastających rowy melioracyjny. Uzupełnianie ubytków ziemnych w brzegach rowu melioracyjnego.	w zależności od potrzeb	Gmina: Dołhobyczów obręb: Chochłów działka o nr ewid. 89
2.	W przypadku zaistnienia miejscowych przegęszczeń susłów perełkowanych możliwy jest odłów do 40 osobników z miejsc najbardziej przegęszczonych w rezerwacie w celu reintrodukowania ich do kolonii zagrożonych wymarciem lub tych, gdzie wymarły.	do 5 ha	Gmina: Dołhobyczów obręb: Chochłów działka o nr ewid. 89
3.	Odstrzał lisów w lokalnej populacji.	do 20 szt.	Teren rezerwatu.
4.	Wykonanie monitoringu kolonii susła perełkowanego	cała powierzchnia rezerwatu	Teren rezerwatu

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
 w Lublinie
 dr inż. Arkadiusz Iwanicki

UZASADNIENIE

do Zarządzenia nr. 3/11/2023

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 8. marca 2023 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Suśle Wzgórza” wynika z art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Suśle Wzgórza”, o powierzchni 27,11 ha, został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1995 r. Nr 5, poz. 58). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska susła perełkowanego.

Obszar rezerwatu znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Suśle Wzgórza PLH060019 powołanego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Suśle Wzgórza PLH060019 (Dz.U.2017.582), a przedmiotem ochrony w obszarze jest susel perełkowany *Spermophilus suslicus* (*Citellus suslicus*).

Głównym zagrożeniem w rezerwacie jest zaniechanie kośno-pastwiskowego użytkowania, prowadzące do zarastania terenu roślinnością zielną, podrostem drzew i krzewów, co powoduje pogorszenie warunków siedliskowych dla susłów perełkowanych będących przedmiotem ochrony rezerwatu. Jednym z podstawowych warunków jakie musi spełniać siedlisko susła perełkowanego, gatunku dla którego bardzo ważne jest szerokie pole obserwacji, jest poza odpowiednim składem gatunkowym murawy, systematyczne utrzymywanie jej na niskim poziomie.

W związku z tym, dla zachowania walorów przyrodniczych rezerwatu, niezbędne jest prowadzenie czynnej ochrony polegającej na wypasie i koszeniu murawy. Wypasanie murawy należy prowadzić, w oparciu o istniejące możliwości, w oparciu o stado krów lub innych kopytnych zwierząt gospodarskich, których obsada, w miarę możliwości, zostanie dostosowana do powierzchni w oparciu o liczbę przeliczeniową, wg współczynnika przeliczania sztuk rzeczywistych na DJP. Przy wykonywaniu koszeń należy zachować odpowiednią wysokość murawy. Niedopuszczalne jest zbyt niskie koszenie prowadzące do niszczenia murawy lub pozostawienie trawy zbyt wysokiej. Jej wysokość po skoszeniu powinna być zbliżona do wysokości trawy po wypasie krów. Natomiast skoszona biomasa powinna zostać przesuszona i wywieziona poza teren rezerwatu.

Kolejnym zagrożeniem jakie pojawia się w rezerwacie są skutki działalności bobrów europejskich prowadzące do zalewania jego północnej części. W konsekwencji powoduje to pogorszenie warunków siedliskowych dla susłów perełkowanych będących przedmiotem ochrony rezerwatu. W związku z powyższym, dla zachowania walorów przyrodniczych rezerwatu, niezbędne jest wykonanie zabiegów ochrony czynnej polegających na usuwaniu tam i żeremi bobra europejskiego. Ponadto zaplanowano udrażnianie rowu melioracyjnego przebiegającego przez rezerwat przyrody, usuwanie podrostów drzew i krzewów porastających przedmiotowy rów melioracyjny oraz uzupełnianie ubytków ziemnych w brzegach rowu melioracyjnego.

Izolacja siedliska w rezerwacie, w przypadku zaistnienia optymalnych warunków pogodowych (stabilna mroźna zima z pokrywą śnieżną oraz ciepły okres wiosenny) może prowadzić do miejscowych

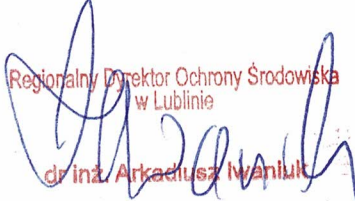
przegęszczeń lokalnej kolonii susłów perełkowanych, co powoduje przede wszystkim zmniejszenie powierzchni areałów osobniczych, a tym samym ograniczenie dostępu do pokarmu. Z tej przyczyny dochodzi do częstych konfliktów pomiędzy osobnikami, co w konsekwencji powoduje obniżenie płodności osobników, prowadzące nawet do całkowitego zahamowania rozrodu u samic. W związku z powyższym, aby przeciwdziałać ewentualnym tego typu negatywnym mechanizmom wewnątrzpopulacyjnym należy przeprowadzać odłowy susłów perełkowanych z miejsc o największym zagęszczeniu osobników i reintrodukować w przygotowane miejsca o odpowiednich warunkach siedliskowych.

W sąsiedztwie rezerwatu stwierdzono nadmierny wzrost liczebności lokalnej populacji lisów. Drapieżniki te zagrażają populacjom susła perełkowanego, szczególnie tym niewielkim i w związku z tym należy wykonać odstrzał lisów na terenie rezerwatu.

Wykonanie zaplanowanych zabiegów przyczyni się do utrzymania w odpowiedniej liczebności lokalnej kolonii susłów perełkowanych oraz pozwoli na utrzymanie właściwego stanu ochrony przyrody w rezerwacie „Suśle Wzgórza”.

Zaplanowane zabiegi ochronne wpisują się w działania i cele ochronne obszaru Natura 2000 Suśle Wzgórza PLH060019 ustanowione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, z dnia 18 czerwca 2014 r., w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Suśle Wzgórza PLH060019 (Dz. Urz. woj. lubelskiego z 2014 r. poz. 2330).

W ramach realizowanego projektu pn.: „Lubelska Natura 2000 – wdrażanie planów zadań ochronnych” POIS.02.04.00-00-0024/16, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie posiada zapewnienie finansowania zadań ochronnych objętych niniejszym zarządzeniem, z wyjątkiem finansowania udrażniania rowu melioracyjnego, usuwania tam i żeremi oraz szkód wyrządzanych przez bobry europejskie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Mianik

